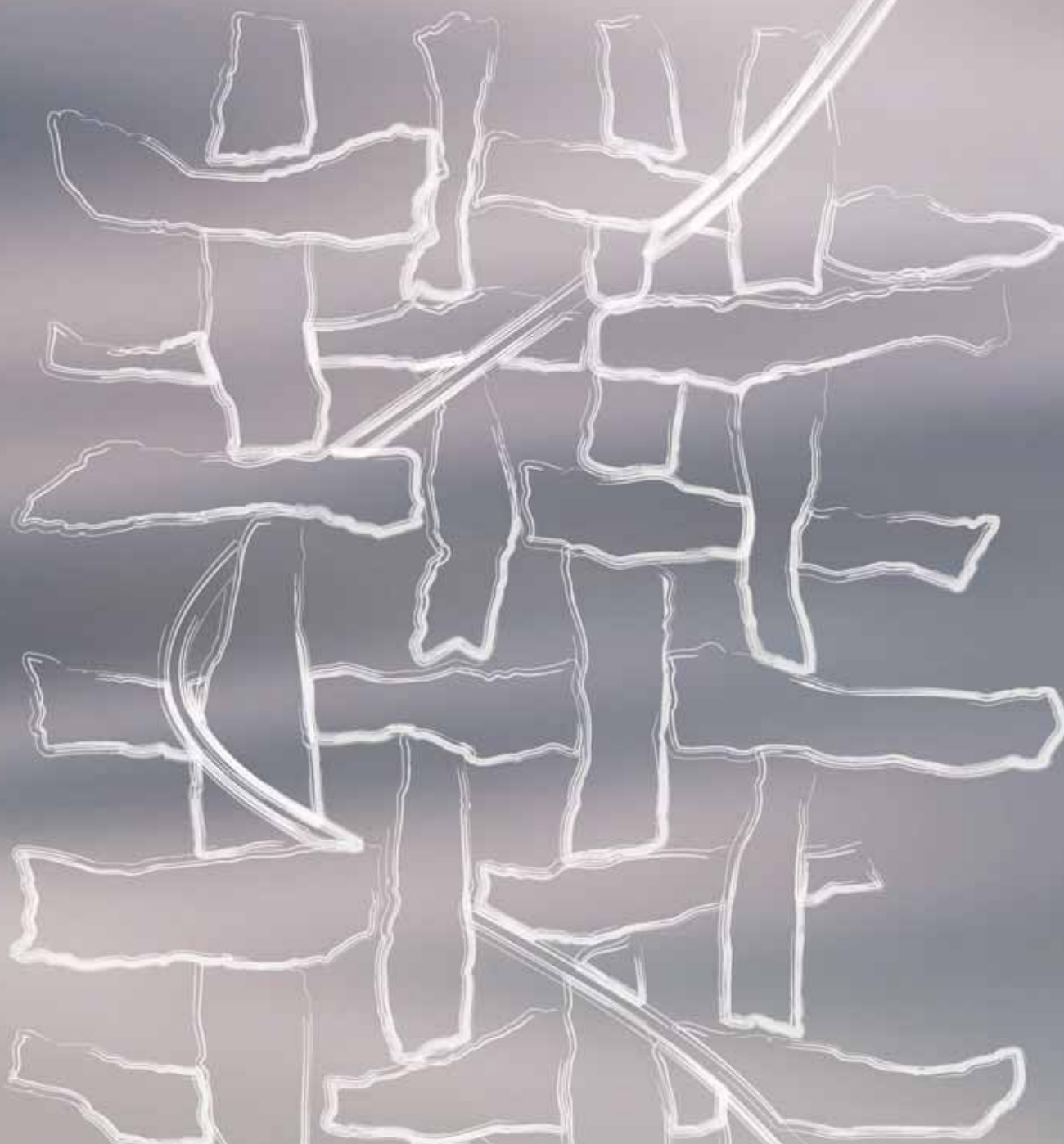

EUROPEJSKI
RZECZNIK PRAW
OBYWATELSKICH

SPRAWOZDANIE
ROCZNE 2003
PODSUMOWANIE I DANE STATYSTYCZNE

PL

© Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich 2004 r.

Wszystkie prawa zastrzeżone.

Reprodukcja dla celów edukacyjnych i niekomercyjnych jest dozwolona pod warunkiem powiadomienia o niej właściciela praw autorskich.

WPROWADZENIE

Roczne Sprawozdanie jest najważniejszym dokumentem publikowanym przez Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich: skierowane do Parlamentu Europejskiego i obywateli Europy, podsumowuje działalność Rzecznika na przestrzeni całego roku. Szczegółowo opisuje wyniki dochodzeń i ich skutki dla skarżących oraz, w szerszym kontekście, dla obywateli Unii Europejskiej i osób zamieszkujących na jej terytorium.

Sprawozdanie podkreśla wagę współpracy między Rzecznikiem i Parlamentem Europejskim. Podczas analizy sprawozdania i debaty nad nim Parlament ocenia i poszerza znaczenie działań Rzecznika. W zamian sprawozdanie oferuje Parlamentowi większe możliwości wzywania instytucji i organów Unii Europejskiej do odpowiedzialności. Dla instytucji i organów sprawozdanie jest wartościowym źródłem, na podstawie którego mogą one wyciągać wnioski na temat swojej struktury zarządzania, gdyż w sprawozdaniu wskazane są te obszary administracji, gdzie możliwe jest wprowadzenie ulepszeń.

Aby Roczne Sprawozdanie było bardziej przystępne, w tym roku postanowiłem opublikować również podsumowanie, które zostanie wydane oddzielnie i będzie szeroko rozpowszechniane. Podsumowanie zawiera wybór najbardziej reprezentatywnych spraw prowadzonych w roku 2003 oraz najważniejsze aspekty kontaktów Rzecznika z obywatelami, z instytucjami UE oraz z rzecznikami z Europy i ze świata. W czytelny i zwięzły sposób przedstawia też statystyki odnośnie otrzymanych skarg, wszczętych dochodzeń, udzielonych porad i wyników dochodzeń.

Oprócz zamiaru uczynienia działalności Rzecznika bardziej przystępną, chcemy również w sposób jak najbardziej efektywny wykorzystywać fundusze publiczne, chroniąc jednocześnie środowisko. Mamy nadzieję, że publikując podsumowanie i ograniczając nakład pełnego Roczno Sprawozdania, działaliśmy w interesie obywateli. Pełne Roczne Sprawozdanie będzie nadal wysyłane do posłów do Parlamentu Europejskiego, do pozostałych instytucji, organów i agencji europejskich, do moich kolegów rzeczników oraz do sieci przedstawicielstw Komisji Europejskiej. Podsumowanie zostanie rozpowszechnione wśród znaczenie szerszej grupy odbiorców, w tym wśród organizacji pozarządowych, konsumenckich, zawodowych i uniwersytetów. Będzie to bardziej racjonalny sposób wykorzystania dostępnych nam środków.

Jeśli życzą sobie Państwo otrzymać egzemplarz pełnego Roczno Sprawozdania w którymkolwiek z 20 oficjalnych języków Unii, proszę skontaktować się z Biurem Europejskiego Rzecznika Spraw Obywatelskich. Dokument ten jest również dostępny na mojej stronie internetowej:

<http://www.euro-ombudsman.eu.int/report/pl/default.htm>

P. Nikiforos Diamandouros

PODSUMOWANIE

Dziewiąte roczne sprawozdanie Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich skierowane do Parlamentu Europejskiego podsumowuje działalność Rzecznika za rok 2003.

Jest to pierwsze roczne sprawozdanie przygotowane przez Nikiforosa Diamandourosa, wybranego przez Parlament Europejski na stanowisko Rzecznika w dniu 15 stycznia 2003 roku, po tym jak Jacob Söderman, pierwszy Europejski Rzecznik, zdecydował o przejściu na emeryturę. N. Diamandouros przejął biuro Rzecznika w dniu 1 kwietnia 2003 roku, w związku z czym sprawozdanie obejmuje działania J. Södermana od dnia 1 stycznia do 31 marca oraz prace N. Diamandourosa od dnia 1 kwietnia do końca 2003 r.

STRUKTURA SPRAWOZDANIA

Sprawozdanie składa się z sześciu rozdziałów i pięciu załączników. W rozdziale pierwszym Rzecznik dokonuje wprowadzenia - składa wyrazy uznania swemu poprzednikowi, podaje najważniejsze działania i osiągnięcia roku oraz wyjaśnia przyjęte cele.

W rozdziale drugim opisano procedury stosowane przez Rzecznika przy analizie i przeprowadzaniu dochodzeń w sprawie skarg oraz dokonano przeglądu spraw z 2003 r.

Rozdział trzeci to największa część sprawozdania, zawierająca wybrane decyzje podjęte przez Rzecznika po przeprowadzeniu dochodzenia. W rozdziale tym przedstawiono decyzje podjęte w sprawie złożonych skarg, sklasyfikowane najpierw według wyniku dochodzenia a następnie według instytucji, której dotyczyły skargi. Decyzje wynikające z dochodzenia podjętego przez Rzecznika z własnej inicjatywy oraz zapytania rzeczników krajowych z państw członkowskich omówione zostały oddzielnie.

Rozdział czwarty opisuje stosunki z innymi instytucjami Unii Europejskiej oraz udział Rzecznika jako obserwatora w pracach Konwentu Europejskiego.

Rozdział piąty odnosi się do relacji Europejskiego Rzecznika z rzecznikami krajowymi, regionalnymi i lokalnymi w Europie, zarówno w obecnych jak i przyszłych państwach członkowskich.

Rozdział szósty dotyczy działań podjętych w sferze informacji i komunikacji. Rozdział ten podzielono na pięć podrozdziałów, poświęconych najważniejszym wydarzeniom roku, konferencjom i spotkaniom w obecnych i przyszłych państwach członkowskich oraz innym działaniom, jak na przykład wykładom wygłoszonym do grup odwiedzających, czy stosunkom z mediami i komunikacji przez internet.

Załącznik A zawiera dane statystyczne dotyczące działalności Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich w 2003 r. Załączniki B i C omawiają odpowiednio kwestie związane z budżetem i polityką zatrudnienia. W załączniku D podano spis decyzji zamieszczonych w rozdziale trzecim, wraz z numerami spraw, przedmiotem i rodzajem zaskarżonych przypadków niewłaściwego administrowania. Załącznik E zawiera informacje dotyczące wyboru Rzecznika.

STRESZCZENIE

Misja Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich

Urząd Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich utworzony został na mocy Traktatu z Maastrich jako aspekt obywatelstwa Unii Europejskiej. Rzecznik rozpatruje przypadki niewłaściwego administrowania instytucji i organów wspólnotowych, z wyłączeniem Trybunału Sprawiedliwości oraz Sądu Pierwszej Instancji wykonujących swe funkcje sądowe. Przy współpracy Parlamentu Europejskiego Rzecznik zdefiniował „niewłaściwe administrowanie” uwzględniające nieprzestrzeganie praw człowieka, rządów prawa i zasad dobrej administracji.

Rzecznik wszczyna postępowanie dochodzeniowe w odpowiedzi na skargę złożoną przez osoby fizyczne, przedsiębiorstwa, stowarzyszenia, jak również z własnej inicjatywy wychodząc w ten sposób naprzeciw obywatelom i informując tychże o ich prawach oraz możliwościach egzekwowania tych praw.

Skargi i dochodzenia w roku 2003

W roku 2003 złożono 2 436 skarg, co stanowi dziesięcioprocentowy wzrost w stosunku do roku poprzedniego i wynika częściowo ze wzmożonych starań o zapoznanie obywateli z ich prawami. Blisko połowa skarg przesłana została do Rzecznika drogą elektroniczną przez e-mail, albo przy wykorzystaniu formularzy umieszczonych na stronie internetowej Rzecznika.

W niemal siedemdziesięciu procentach spraw Rzecznik był w stanie pomóc skarżącym otwierając dochodzenie, przekazując sprawę do kompetentnej instytucji lub też udzielając właściwej porady, co do organu, do którego należy się zwrócić w celu szybkiego i skutecznego rozwiązania zaistniałego problemu.

Łącznie w czasie całego roku otwarte zostały 253 dochodzenia. Rzecznik zajął się również dużą ilością prośb o informacje, spośród których 2 538 zostało przesłanych drogą elektroniczną.

Wyniki dochodzeń Rzecznika

Po przeprowadzeniu dochodzenia Rzecznik podjął decyzje w 180 sprawach. W rozdziale trzecim sprawozdania rocznego przedstawiono niektóre z tych decyzji, ilustrujące różnorodność spraw w odniesieniu do przedmiotu skargi, rodzaju wyniku dochodzenia, instytucji i organów, których one dotyczyły. Ze względów praktycznych w sprawozdaniu zamieszczono tylko te decyzje, które odnoszą się do nowych kwestii prawnych, nowego materiału dotyczącego kompetencji lub procedur Rzecznika oraz te, które zawierają wyniki o szczególnym znaczeniu lub leżą w interesie ogólnym. Wszystkie decyzje Rzecznika, za wyjątkiem niewielkiej liczby spraw poufnych, których nie można było odpowiednio przedstawić w charakterze anonimowym, zamieszczono na stronie internetowej Rzecznika (<http://www.euro-ombudsman.eu.int>) w języku, w którym złożono skargę oraz w języku angielskim.

Sprawy w których nie stwierdzono niewłaściwego administrowania

W 87 sprawach, w wyniku dochodzenia Rzecznika nie stwierdzono niewłaściwego administrowania. Tego rodzaju wynik nie zawsze jest negatywny dla skarżącego, który otrzymuje przynajmniej możliwość zapoznania się z pełnym wyjaśnieniem sprawy przez daną instytucję lub organ. Przykładowo:

- Skarżący, który zwrócił się do Rady z prośbą o dostęp do dokumentów Konwentu Europejskiego, zaakceptował wyjaśnienie Rady, iż nie jest ona w posiadaniu przedmiotowych dokumentów. Skarżący przyznał również, iż pomocnym było jasne przedstawienie zależności instytucjonalnych pomiędzy Radą i Konwentem. Ponadto złożenie tej skargi doprowadziło do opublikowania na stronie internetowej, po zakończeniu prac Konwentu, agend i protokołów Prezydium Konwentu Europejskiego (1795/2002/IJH).
- Trybunał Obrachunkowy przyznał, iż prośba skarżącego o dostęp do dokumentów nie została potraktowana zgodnie z odnośnymi przepisami wewnętrznymi. Trybunał poprosił skarżącego

o przedłożenie szczegółowego spisu potrzebnych mu informacji i dołożył starań do rozpatrzenia wniosku zgodnie z obowiązującymi przepisami (1117/2003GG).

- Jeden ze skarżących zwrócił się do Europejskiego Urzędu ds. Zwalczenia Nadużyć Finansowych (OLAF), zarzucając nieprawidłowości w projektach finansowanych przez UE. OLAF przeprowadził odpowiednie śledztwo, jednak nie poinformował skarżącego o jego wynikach, w związku z czym tenże złożył skargę do Rzecznika. OLAF poinformował skarżącego o wynikach śledztwa w czasie dochodzenia prowadzonego przez Rzecznika (1625/2002/IJH).

Sprawy rozwiązane przez instytucję

W 48 sprawach dochodzenie Rzecznika doprowadziło do rozwiązania sprawy przez samą instytucję lub organ ku pełnemu zadowoleniu skarżącego. Przykładowo:

- W rezultacie skargi złożonej do Rzecznika w imieniu Uniwersytetu Sztokholmskiego Komisja dokonała końcowej płatności związanej z projektem badawczym, przeprosiła za opóźnienie i zgodziła się na zapłatę odsetek. Komisja zapewniła również Rzecznika, iż procedury finansowe, w ramach których pojawiło się opóźnienie, działają obecnie w sposób zadawalający (1173/2003/(TN)IJH).
- Po interwencji Rzecznika podwykonawca otrzymał zeległą płatność. Komisja wyjaśniła, iż nie mogła dokonać płatności na rzecz głównego wykonawcy biorącego udział w projekcie, ponieważ pojawiły się problemy z przedłożonym przez niego sprawozdaniem końcowym. W chwili gdy główny wykonawca przedłożył prawidłowe sprawozdanie końcowe, Komisja dokonała płatności końcowej. Główny wykonawca zapłacił podwykonawcy, który to podziękował Rzecznikowi za udzieloną pomoc (1960/2002/JMA).

Rozwiązania polubowne

Od sądów odróżnia Rzecznika możliwość mediacji, która może doprowadzić do pozytywnego wyniku zadawalającego obie strony. Kiedy Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich stwierdza niewłaściwe administrowanie, dąży on, w miarę możliwości, do polubownego rozwiązania. Może nim być sugestia zaoferowania skarżącemu przez odpowiednią instytucję odszkodowania, bez konieczności określenia odpowiedzialności stron lub ustanowienia precedensu.

Siedem propozycji rozwiązań polubownych jest jeszcze rozpatrywanych, cztery zostały w roku 2003 przyjęte. Dotyczą one następujących skarg:

- Sprawa, w której Komisja zgodziła się zapłacić skarżącej odszkodowanie ex gratia ze względu na wyjątkową naturę odnośnej sprawy, choć stwierdziła, iż nie jest do tego prawnie zobowiązana. Skarżąca pracująca dla Komisji zarzuciła, iż ta nie wypłaciła jej pełnej kwoty dodatku sekretarskiego, do którego była uprawniona (1166/2002/(SM)IJH).
- Sprawa, w której Komisja zgodziła się na ponowne rozpatrzenie żądania zwrotu ponad 37 000 euro przyznanych w ramach subwencji dla jednego ze stowarzyszeń niemieckich. Komisja wyraziła wolę osiągnięcia pozasądowego rozwiązania końcowego i zgłosiła gotowość do rezygnacji ze swoich roszczeń, pod warunkiem, iż możliwe będzie wykazanie, iż fundusze te użyte zostały w ogólnym interesie końcowych beneficjentów projektu. Stowarzyszenie ponownie zaprzeczyło jakiegokolwiek naruszeniu postanowień kontraktu, ale uznało jednocześnie, że umożliwiające zostało rozwiązanie polubowne (0548/2002/GG).

Uwagi krytyczne

W przypadku gdy nie uda się osiągnąć rozwiązania polubownego, Rzecznik zamyka sprawę wystosowując uwagę krytyczną lub też sporządzając projekt zalecenia. Uwagi krytyczne stosuje się wówczas, gdy wydaje się, że stwierdzony przypadek niewłaściwego administrowania nie wywiera skutków na sprawy ogólne, instytucja nie jest już w stanie go wyeliminować, a dalsze działania ze strony Rzecznika nie wydają się konieczne. W roku 2003 sporządzono dwadzieścia uwag krytycznych. Przykładowo:

- Europejski Urząd ds. Zwalczenia Nadużyć Finansowych (OLAF) opublikował notę prasową stawiając zarzut łapownictwa, który można było zrozumieć jako skierowany przeciwko

konkretnemu dziennikarzowi. Dziennikarz złożył skargę do Rzecznika, który stwierdził, iż OLAF postąpił nieadekwatnie do wagi sprawy, jako że brak było wystarczających dowodów, by zarzut ten mógł zostać podany do publicznej wiadomości. Rzecznik uznał ostatecznie, iż uwaga krytyczna będzie mogła stanowić zadośćuczynienie dla skarżącego (1840/2002/GG).

- Pod zarzutem złego prowadzenia się rozwiązano kontrakt skarżącego z Misją Policyjną Unii Europejskiej (EUPM). Rzecznik przyjął stanowisko, iż Rada odpowiedzialna była zapewnić, by działania Misji odbywały się w zgodzie z uregulowaniami prawnymi i prawami podstawowymi. W tym przypadku naruszono podstawowe prawa skarżącego, ponieważ nie dano mu możliwości wypowiedzenia się w sprawie. Ze względu jednak na to, że kontrakt został zerwany ponad rok wcześniej, nie było możliwości przyjęcia rozwiązania polubownego. W związku z tym faktem Rzecznik zamknął sprawę przy jednoczesnym wystosowaniu uwagi krytycznej (1200/2003/OV).
- Rzecznik skrytykował Parlament Europejski za niestosowanie się do obowiązku uprzejmego stosunku do obywateli. Krytyka dotyczyła wiadomości elektronicznej wysłanej w odpowiedzi na zapytanie dotyczące przetargu. Skarżący zarzucił, iż ton odpowiedzi był nieodpowiedni i wywoływał wrażenie aroganckiego zachowania (1565/2002/GG).

Zalecenia wstępne

W sytuacji, gdy przypadek niewłaściwego administrowania jest szczególnie poważny, ma skutki na sprawy ogólne lub też ciągle jeszcze istnieją możliwości jego wyeliminowania przez daną instytucję Rzecznik sporządza zalecenia wstępne. Dana instytucja lub organ zobowiązane są udzielić Rzecznikowi szczegółowej odpowiedzi w terminie nieprzekraczającym trzech miesięcy.

W roku 2003 wystosowano dziewięć nowych zaleceń wstępnych. Co do czterech z nich pod koniec roku wynik końcowy nie był jeszcze znany. W przypadku trzech innych odpowiednie instytucje zalecenia przyjęły. Zaakceptowane zostały również dwa wcześniejsze zalecenia wydane w roku 2002. Przykładowo:

- Skarżąca nie uzyskała minimalnej wymaganej ilości punktów w testach pisemnych w konkursie organizowanym przez Radę. Kiedy Rada odmówiła kandydatce dostępu do jej własnych ocenionych arkuszy egzaminacyjnych, ta zwróciła się do Rzecznika. Po przeprowadzeniu dochodzenia Rzecznik wystosował zalecenie umożliwienia dostępu, co Rada zaakceptowała. Przyjęła ona tym samym rozwiązanie takie jak Komisja i Parlament, które zgodziły się, odpowiednio w roku 1999 i 2000, na udzielenie kandydatom dostępu do ich własnych ocenionych arkuszy egzaminacyjnych (2097/2002/GG).

Dochodzenia z inicjatywy Rzecznika

W roku 2003 zakończono pozytywnie dwa dochodzenia wszczęte z własnej inicjatywy Rzecznika:

- Biuro Doboru Kadr Wspólnot Europejskich wycofało swoją decyzję wykluczenia obywatela Cypru z konkursu ze względu na trudności techniczne elektronicznego systemu rejestracji. Rzecznik podjął tę sprawę z własnej inicjatywy, ponieważ skarżący nie był ani obywatelem Unii ani też nie zamieszkiwał na jej terenie (OI/4/2003/ADB).
- Komisja zgodziła się na przyjęcie nowej procedury, stwarzającej możliwość szybkiego poinformowania odrzuconych oferentów o podjętej decyzji oraz zapewnienia rozsądnego odstępu czasowego przed podpisaniem kontraktu. Pozwoli ona oferentom na zbadanie podstaw podjęcia niekorzystnej dla nich decyzji oraz na dochodzenie swoich roszczeń na drodze sądowej. Nowa procedura przedstawiona została w komunikacie Komisji z dnia 3 lipca 2003 r. Rzecznik stwierdził, iż jest ona zgodna z orzecznictwem Trybunału Sprawiedliwości i zasugerował, by Komisja systematycznie informowała odrzuconych oferentów o ich prawie do odwołania się od decyzji w przetargu (OI/2/2002/IJH).

W roku 2003 otwarto pięć nowych dochodzeń z własnej inicjatywy, cztery z nich nie zostały zakończone przed końcem roku. Dwa z dochodzeń opierają się na skargach wskazujących na

możliwość istnienia problemów proceduralnych. Pierwszy dotyczy sposobu rozwiązywania sporów wewnętrznych dostępnego ekspertom krajowym oddelegowanym do Komisji. Drugi dotyczy działalności Komisji mającej na celu promowanie dobrej administracji w Szkołach Europejskich.

Trzecie dochodzenie podjęte z własnej inicjatywy dotyczy integracji osób niepełnosprawnych, w szczególności środków podjętych przez Komisję dla zapewnienia, by osoby niepełnosprawne nie były dyskryminowane w kontaktach z tą instytucją.

Relacje z innymi instytucjami i organami Unii Europejskiej

W celu osiągnięcia pozytywnych wyników swojej działalności na rzecz obywateli, Rzecznik doprowadził do stworzenia konstruktywnej współpracy z instytucjami i organami UE. W roku 2003 Rzecznik spotkał się z członkami i urzędnikami ośmiu instytucji, w tym z Przewodniczącym Parlamentu, Prezesem Trybunału Sprawiedliwości, Europejskiego Banku Inwestycyjnego oraz Trybunału Obrachunkowego, z Komisarzami oraz Dyrektorami Generalnymi Komisji. Podczas spotkań Rzecznik podkreślał, iż jego rola jako mediatora i wypracowywanie rozwiązań polubownych mają pozytywnie skutki zarówno dla skarżącego jak i samej instytucji czy organu.

Aktywna współpraca instytucji i organów ma zatem zasadnicze znaczenie dla zapewnienia, by wszystkie osoby mające jakikolwiek powód wniesienia skargi do Rzecznika otrzymały odpowiednie informacje o przysługującym im prawie i sposobach jego egzekwowania. Komisja pozytywnie odpowiedziała na sugestie Rzecznika dotyczące szerszego udzielania tego rodzaju informacji ubiegającym się o dotacje lub subwencje oraz ich beneficjentom, poczynając od osób, których dotyczy ostatni komunikat¹.

Rzecznik ściśle i skutecznie współpracuje z Komisją Petycji Parlamentu Europejskiego, włączając w to wzajemne przekazywanie sobie odpowiednich spraw. Rzecznik udziela również często skarżącym rady, by zwrócili się oni z petycją do Parlamentu Europejskiego, w szczególności w przypadku gdy skarżący postuluje zmianę ustawodawstwa lub polityki europejskiej.

Rzecznik aktywnie uczestniczył w pracach Konwentu Europejskiego, w celu zapewnienia prawom obywatelskim centralnego miejsca w projekcie Traktatu ustanawiającego Konstytucję dla Europy. W okresie wykonywania mandatu Rzecznik Söderman skutecznie wypowiadał się za włączeniem praw podstawowych do projektu konstytucji i obaj - zarówno on jak i N. Diamandouros - dążyli do wyraźnego uznania roli rzeczników i pozasądowych środków prawnych. Ostatniego postulatu nie udało się zrealizować w roku 2003. Rzecznik będzie jednak nadal nadawał tym pracom priorytetowe znaczenie i dołoży wszelkich starań, by zapis tego typu znalazł się w ostatecznym tekście konstytucji.

Współpraca z innymi rzecznikami praw obywatelskich z całej Europy

Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich współpracuje z rozbudowaną siecią rzeczników i podobnych instytucji w Europie. Sieć obejmuje obecnie 90 urzędów w 30 krajach i składa się z urzędów na poziomie krajowym i regionalnym w Unii Europejskiej oraz na poziomie krajowym w państwach kandydackich, Norwegii oraz Islandii.

Współpraca dotyczy zarówno rozpatrywania skarg jak i zapewnienia informacji obywatelom. Wielu skarżących zwraca się do Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich, w przypadku problemów z administracją krajową, regionalną lub lokalną. Skargi takie pozostają poza zakresem kompetencji Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich, jednak w wielu przypadkach rzecznik danego państwa może udzielić skutecznej pomocy. Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich przekazuje sprawy w miarę możliwości bezpośrednio do rzeczników krajowych lub regionalnych lub też udziela skarżącemu odpowiedniej porady. Rzecznicy sieci współpracy są również odpowiednio umocowani do informowania obywateli o ich prawach wynikających z ustawodawstwa europejskiego oraz o możliwościach ich egzekwowania i bronienia.

¹ Komunikat dotyczący propozycji przyjęcia podstawowych aktów w zakresie subwencji, których przyznawanie wynika obecnie z autonomii administracyjnej Komisji lub jej uprawnień instytucjonalnych (COM (2003)274 ostateczny).

W roku 2003 zintensyfikowano współpracę przy okazji spotkań rzeczników krajowych i regionalnych państw członkowskich i kandydackich. IV Konferencja Krajowych Rzeczników UE i podobnych Instytucji zatytułowana „Rzecznicy Praw Obywatelskich a ochrona praw w Unii Europejskiej” została zorganizowana wspólnie przez Europejskiego i Greckiego Rzecznika Praw Obywatelskich w kwietniu w Atenach. Parlament Europejski reprezentowany był przez Przewodniczącego Komisji Petycji, Vitaliano Gemelli. Również w kwietniu miało miejsce w Walencji IV Spotkanie Rzeczników Regionalnych i podobnych Instytucji UE, na którym urząd Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich był także reprezentowany, a które sponsorowane było przez Sindic de Greuges de Valencia (rzecznika regionalnego). Dyskutowano między innymi na następujące tematy: przyszłość Europy, sprawy dotyczące imigracji i azylu oraz ochrony środowiska. W maju Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich wziął udział w konferencji rzeczników krajowych z państw kandydackich zorganizowanej w Warszawie przez polskiego Rzecznika, Andrzeja Zolla. Spotkanie to nosiło tytuł „Rzecznik a prawo Unii Europejskiej”.

Do sieci współpracy europejskich rzeczników praw obywatelskich należą również urzędnicy łącznikowi, mianowani w każdym krajowym urzędzie rzecznika jako osoby pierwszego kontaktu dla innych członków sieci. W grudniu 2003 roku urzędnicy ci spotkali się w Strasburgu, by dyskutować na temat „Europejska Informacja, Porada i Sprawiedliwość dla Wszystkich”. Było to pierwsze tego typu spotkanie z udziałem urzędników z dziesięciu krajów przystępujących do Unii w 2004 roku.

W okresie między spotkaniami sieć działała w ramach trzech inicjatyw komunikacyjnych Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich: European Ombudsmen - Newsletter, biuletynu ukazującego się dwa razy w roku, wydawanego wspólnie z europejskim oddziałem Międzynarodowego Instytutu Rzecznika, Ombudsman Daily News - elektronicznego serwisu informacyjnego publikowanego przez instytucję Europejskiego Rzecznika - oraz interaktywnego forum internetowego.

Kontakty z obywatelami

Najważniejszą częścią pracy Rzecznika jest docieranie do obywateli i informowanie o przysługujących im prawach, w tym również o prawie do złożenia skargi do Europejskiego Rzecznika. W końcu maja 2003 roku Rzecznik zapowiedział, iż do 1 maja 2004 roku, tj. przed datą rozszerzenia UE, zamierza odwiedzić wszystkie dziesięć krajów przystępujących do UE oraz jak najwięcej państw członkowskich. Do końca roku 2003 Rzecznik odwiedził jedenaście obecnych oraz pięć przyszłych państw członkowskich, gdzie spotykał się z wysokimi urzędnikami oraz prezentował swoją pracę organizacjom pozarządowym, izbom handlowym, studentom uniwersytetów, dziennikarzom i zainteresowanym obywatelom. Współpraca z urzędami rzeczników krajowych w tych krajach, jak również z Parlamentem Europejskim i Komisją Europejską, wyraźnie przyczyniła się do sukcesu tych wizyt.

Rzecznik oraz jego pracownicy wzięli udział w roku 2003 w dokładnie 80 konferencjach i spotkaniach na całym obszarze Unii, odpowiadając aktywnie na zaproszenia urzędów regionalnych, grup interesów, instytucji europejskich, uniwersytetów i organizacji pozarządowych. Spotkania te umożliwiły zaprezentowanie pracy Rzecznika potencjalnym skarżącym i zainteresowanym obywatelom.

Materiały dotyczące pracy Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich były przez cały rok szeroko rozpowszechniane, w szczególności podczas Dni Otwartych Drzwi zorganizowanych przez Parlament Europejski w maju. Informacje dostępne są również na stronie internetowej Rzecznika, gdzie publikowane są decyzje, noty prasowe, dane statystyczne i szczegóły dotyczące jego kontaktów.

Rzecznik kontynuował konstruktywną współpracę z mediami, przeprowadzając sześć spotkań prasowych i osiem konferencji służących wyjaśnieniu i zilustrowaniu jego pracy. Łącznie 45 dziennikarzy przeprowadziło z Rzecznikiem wywiady w Strasburgu, Brukseli oraz w ramach oficjalnych wizyt w państwach członkowskich i kandydackich. Publikacje prasowe ukazywały się średnio co siedem dni zwracając uwagę na decyzje i działania komunikacyjne Rzecznika.

Na zapytania dziennikarzy dotyczące pracy Rzecznika udzielano odpowiedzi w trybie natychmiastowym.

Zmiany wewnętrzne

Przez cały rok Rzecznik intensywnie przygotowywał się do rozszerzenia UE, tak by od 1 maja 2004 roku móc skutecznie służyć obywatelom z 25 państw członkowskich w 21 oficjalnych językach Unii.

Długookresowy plan budżetowy przyjęty w roku 2002 przewiduje stopniowe tworzenie nowych stanowisk związanych z rozszerzeniem w latach 2003-2005. Ich ilość w preliminarzu Rzecznika wzrosła z 27 w roku 2002 roku do 31 w roku 2003. Zgodnie z budżetem przyjętym w grudniu 2003 r., na rok 2004 przewiduje się 38 stanowisk.

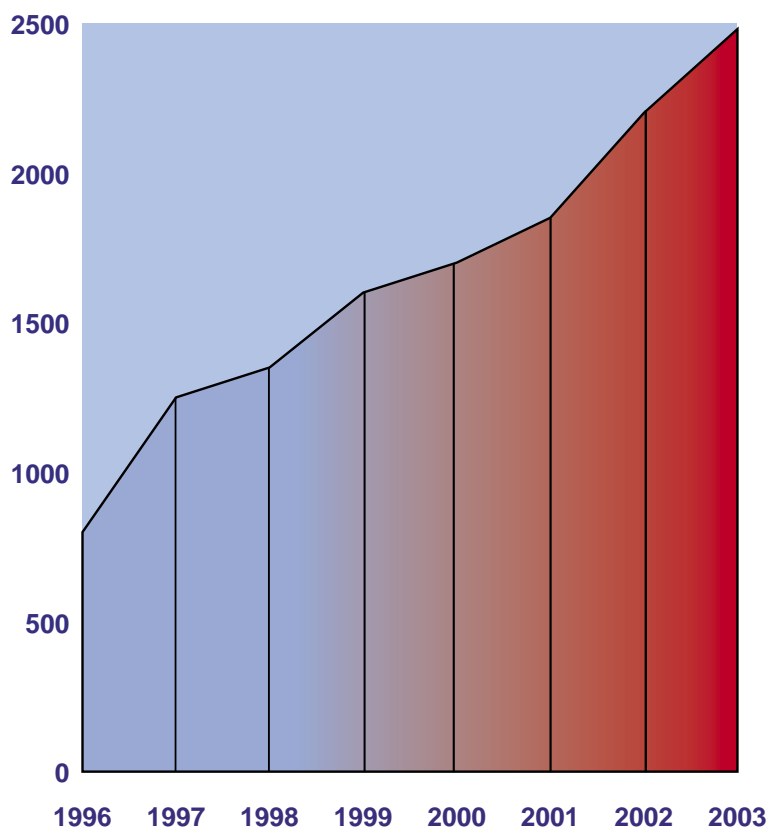
W roku 2003 wprowadzono przegląd struktury urzędu i opracowano plan rozwoju zasobów ludzkich. Rzecznik rozpoczął również znaczącą aktualizację technologicznej infrastruktury informatycznej oraz bazy danych skarg. Działania te podjęto, by przygotować urząd do przewidywanego wzrostu liczby skarg oraz by zapewnić obywatelom właściwą jakość i skuteczność działań.

DANE STATYSTYCZNE DOTYCZĄCE DZIAŁALNOŚCI EUROPEJSKIEGO RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH W ROKU 2003

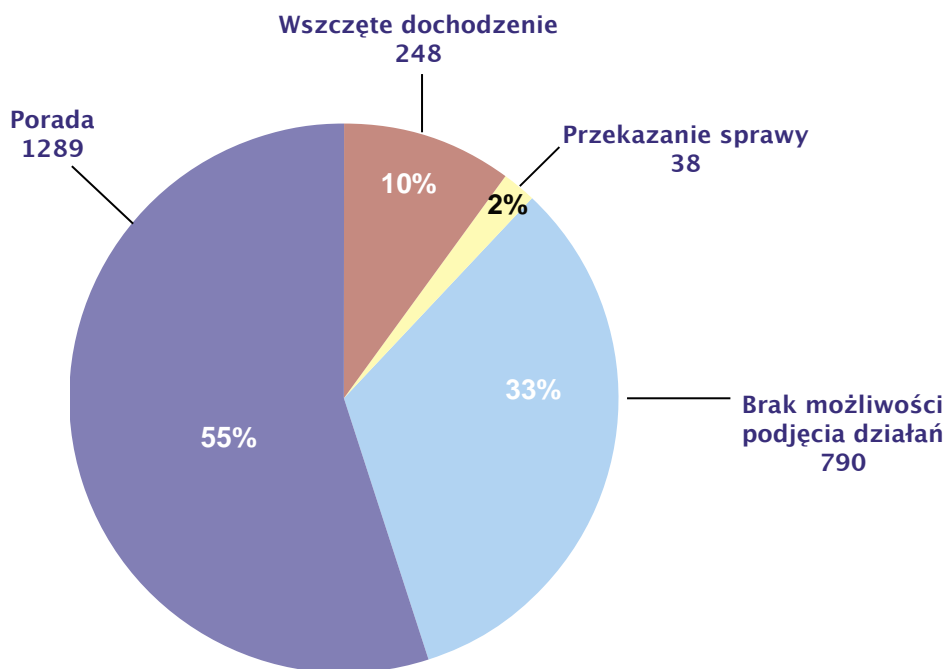
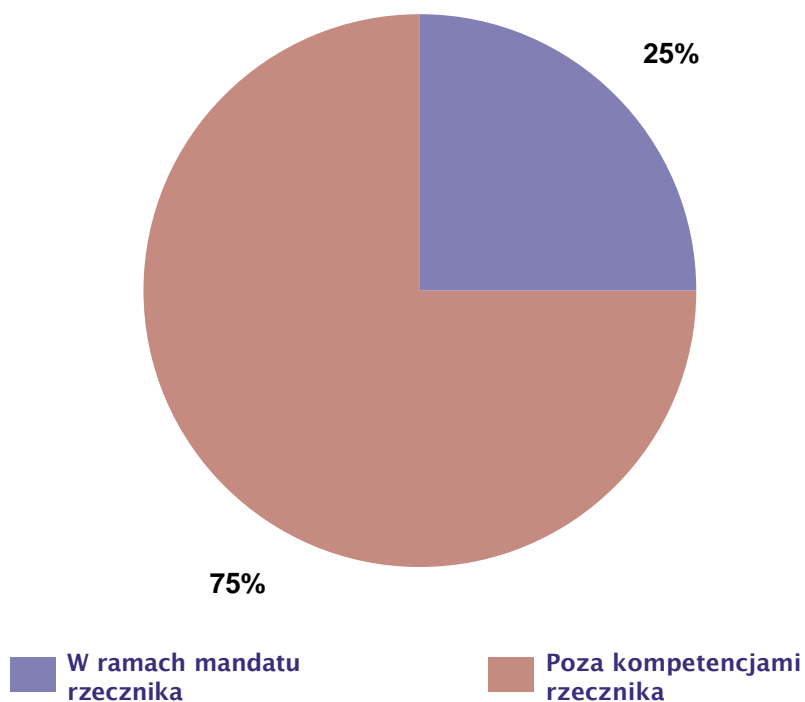
1 SPRAWY ROZPATRYWANE W ROKU 2003

1.1	OGÓLNA LICZBA SPRAW W ROKU 2003	2611
	– skargi i dochodzenia, niezamknięte z dniem 31.12.2002 r.	170 ¹
	– skargi otrzymane w roku 2003	2436
	– własne inicjatywy Rzecznika	5

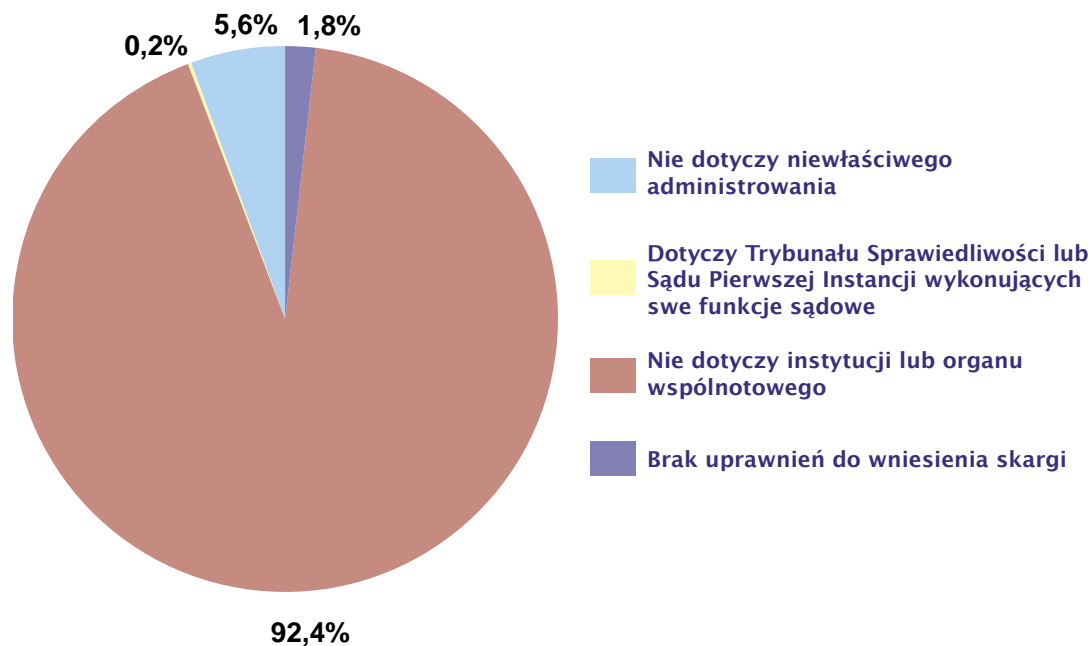
Wzrost liczby skarg w latach 1996–2003

¹ w tym 109 dochodzeń, poza jednym wszczętym z własnej inicjatywy Rzecznika.

1.2 ZAKOŃCZONA PROCEDURA BADANIA DOPUSZCZALNOŚCI .....95%**1.3 ANALIZA SKARG****1.3.1 Według rodzaju działań podjętych przez Rzecznika na rzecz skarżących****1.3.2 Według obszarów kompetencji Rzecznika**

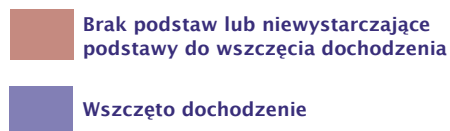
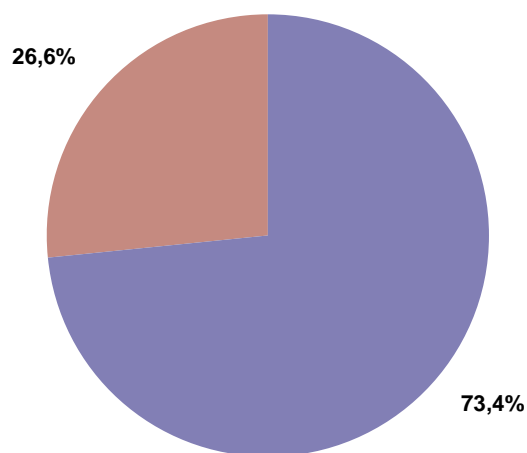

POZA KOMPETENCJAMI RZECZNIKA

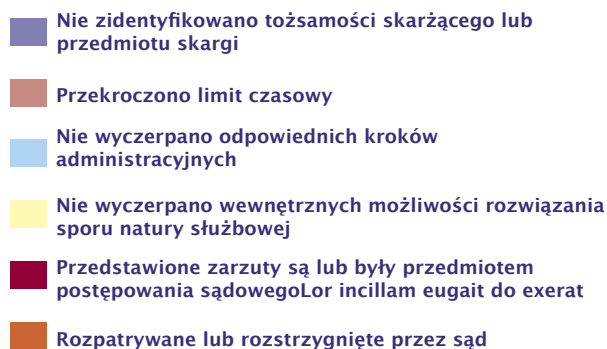
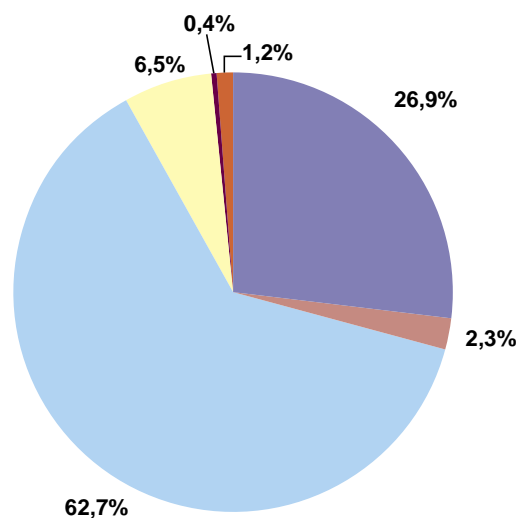

W RAMACH MANDATU RZECZNIKA

- Skargi spełniające kryterium dopuszczalności

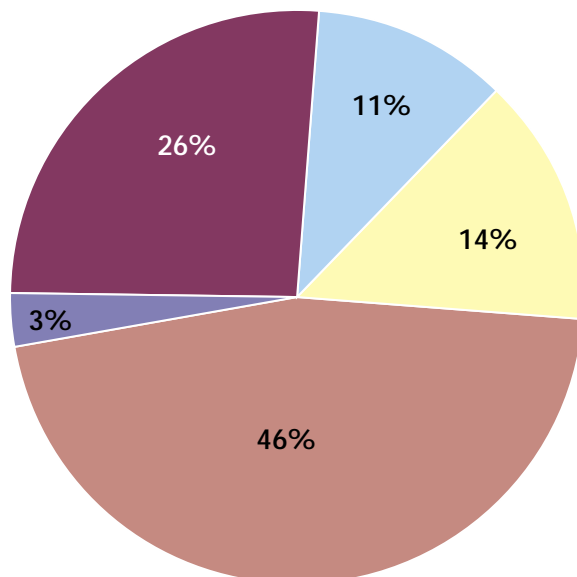

- Skargi niespełniające kryterium dopuszczalności

2 PRZEKAZANIE SKARGI I UDZIELENIE PORADY

 Doradzono skontaktowanie się z krajowym lub regionalnym rzecznikiem lub wysłanie petycji do Parlamentu (616)

 Doradzono skontaktowanie się z Komisją Europejską (189)

 Doradzono wysłanie petycji do Parlamentu Europejskiego (143)

 Doradzono zwrócenie się do innych organów (341)

 Przekazanie sprawy (38)

Do Parlamentu Europejskiego (6)

Do Komisji Europejskiej (7)

Do krajowego lub regionalnego Rzecznika Praw Obywatelskich (25)

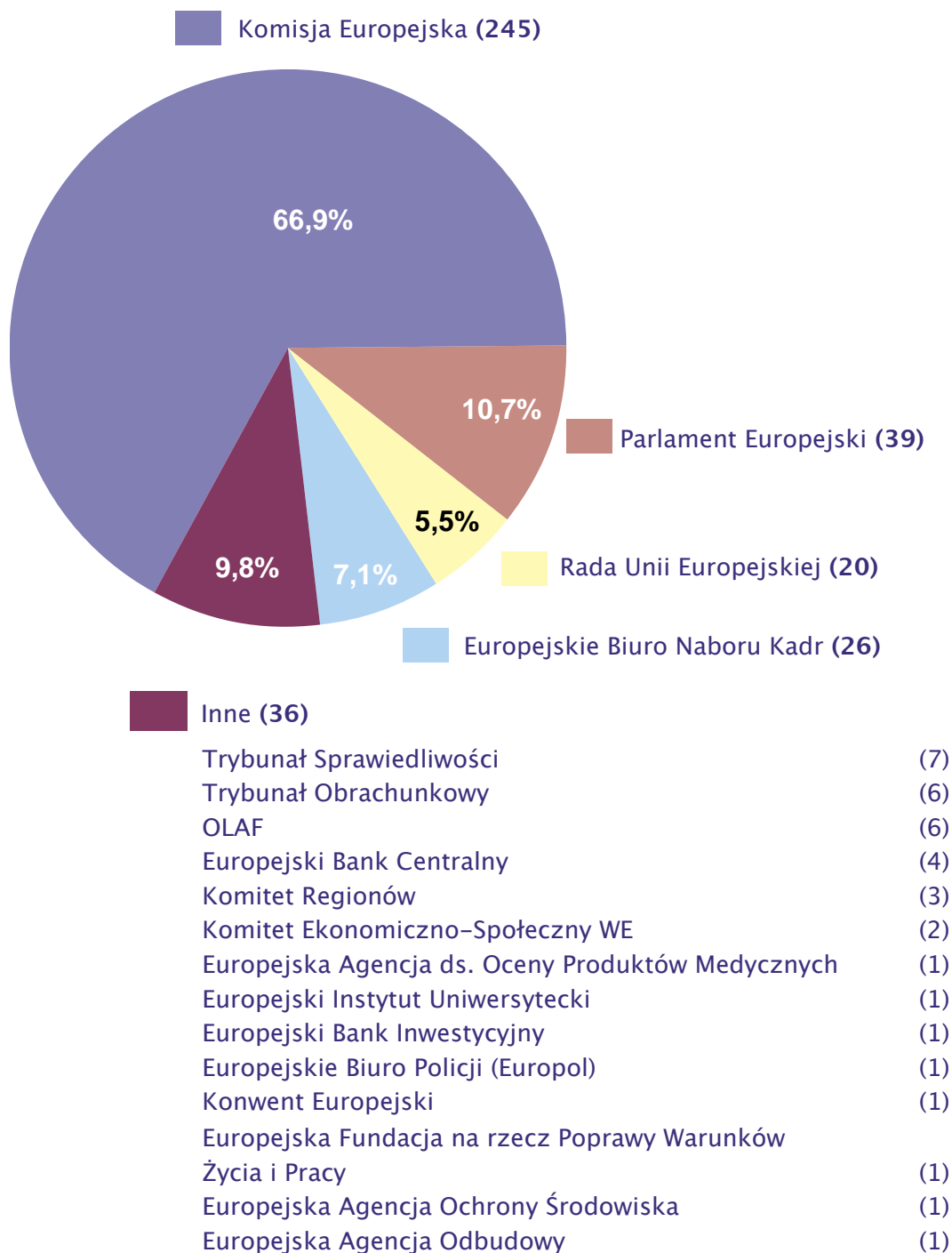

3 DOCHODZENIA PROWADZONE W 2003 R.

363

W 2003 r. Rzecznik prowadził 363 dochodzenia, z czego 253 zostały rozpoczęte w 2003 r. (pięć podjętych z własnej inicjatywy), a 110 nie zostało zakończonych przed 31.12.2002 r.

3.1 INSTYTUCJE I ORGANY PODLEGAJĄCE DOCHODZENIU²

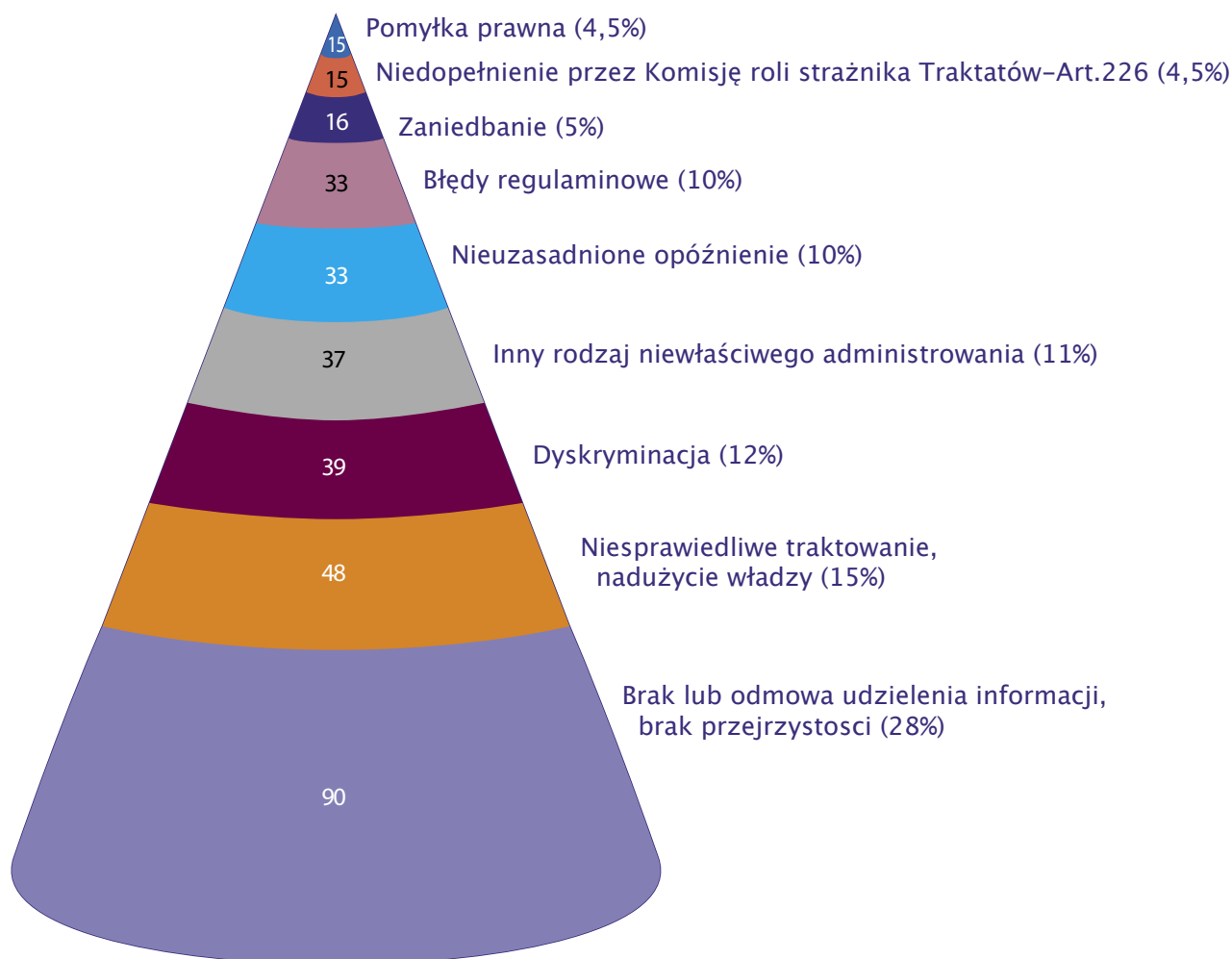

² Niektóre sprawy dotyczą dwóch lub więcej instytucji lub organów.

3.2 ZARZUTY DOTYCZĄCE ZŁEGO ADMINISTROWANIA

(W niektórych sprawach zarzuty dotyczą dwóch rodzajów złego administrowania)

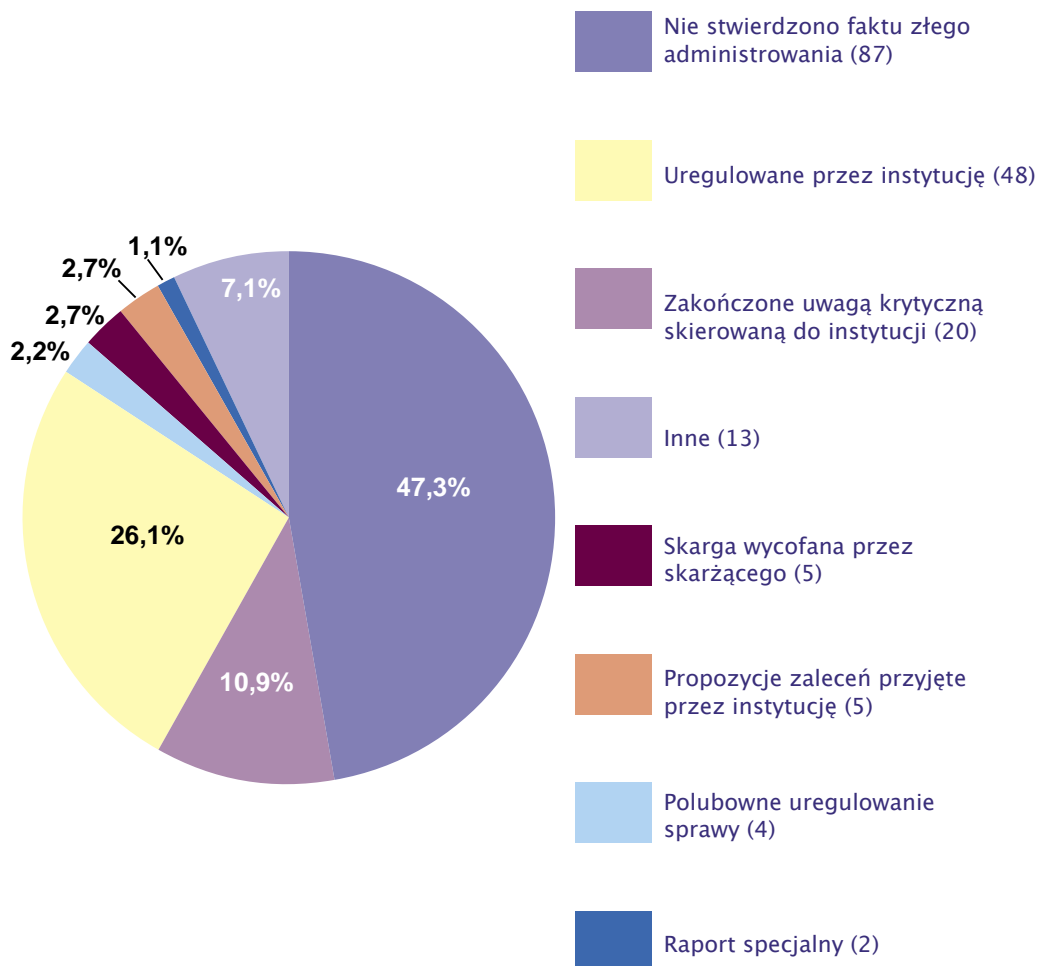
3.3 PROPOZYCJE ROZWIĄZAŃ POLUBOWNYCH ORAZ PROJEKTY ZALECEŃ Z ROKU 2003

- propozycje rozwiązań polubownych	18
- projekty zaleceń	9

3.4 DOCHODZENIA ZAKOŃCZONE PODJĘCIEM ODPOWIEDNIO UZASADNIONEJ DECYZJI³..... 180

(Dochodzenie może zostać zamknięte z jednego lub więcej z niżej wymienionych powodów)

4 ANALIZA POCHODZENIA SKARG ZAREJESTROWANYCH W ROKU 2003

4.1 POCHODZENIE SKARGI

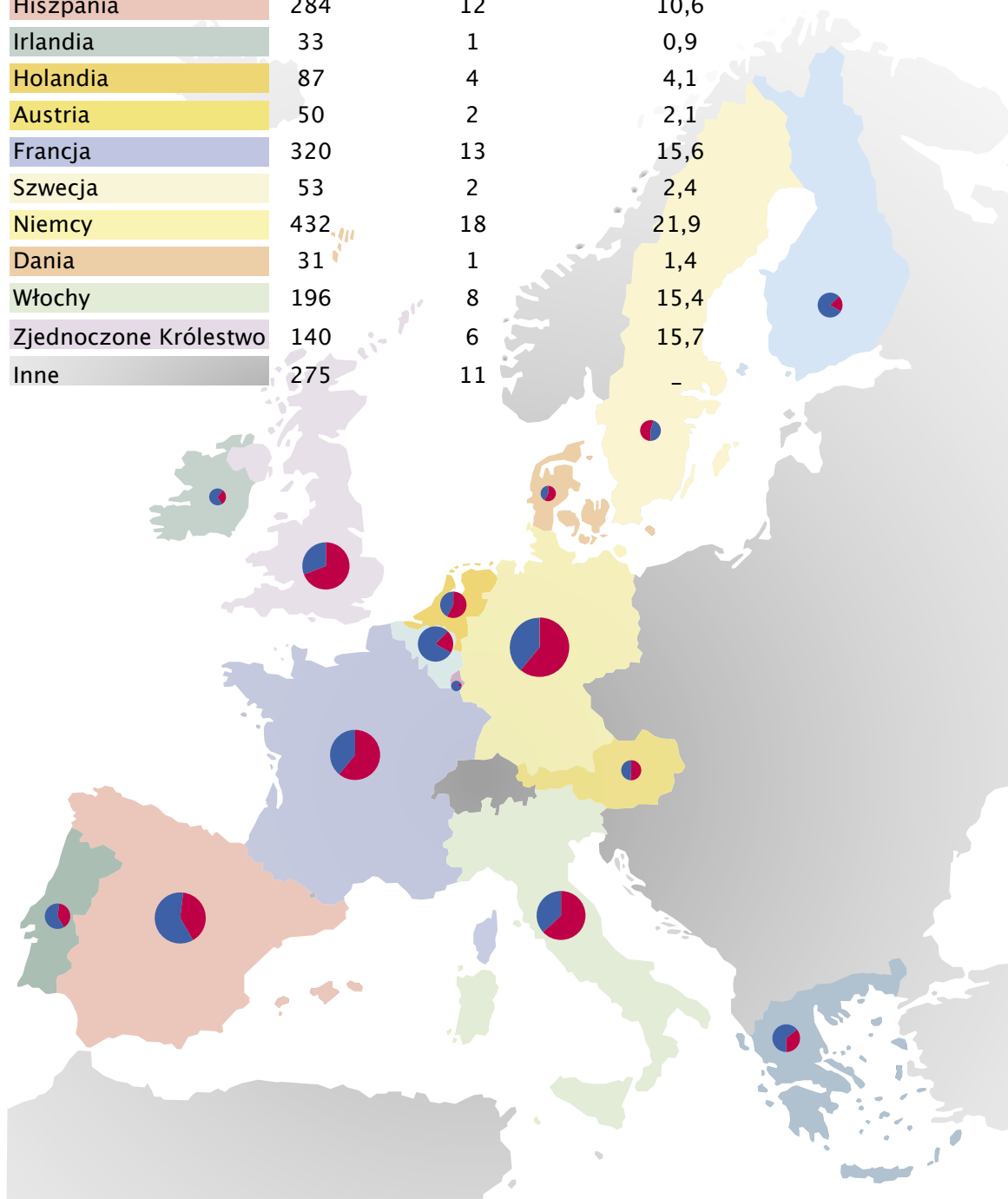

³ W tym dwa wszczęte z własnej inicjatywy Rzecznika.

4.2 ANALIZA POCHODZENIA GEOGRAFICZNEGO SKARG

Kraj	Liczba skarg	 % skarg	 % ludności UE
Luksemburg	38	2	0,1
Finlandia	88	4	1,3
Belgia	199	8	2,7
Portugalia	110	5	2,6
Grecja	100	4	2,8
Hiszpania	284	12	10,6
Irlandia	33	1	0,9
Holandia	87	4	4,1
Austria	50	2	2,1
Francja	320	13	15,6
Szwecja	53	2	2,4
Niemcy	432	18	21,9
Dania	31	1	1,4
Włochy	196	8	15,4
Zjednoczone Królestwo	140	6	15,7
Inne	275	11	-

JAK SKONTAKTOWAĆ SIĘ Z EUROPEJSKIM RZECZNIKIEM PRAW OBYWATELSKICH

POCZTĄ

Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich
1, avenue du Président Robert Schuman
B.P. 403
67001 Strasbourg Cedex
France

TELEFONICZNIE

+33 3 88 17 2313

FAKSEM

+33 3 88 17 9062

POCZTĄ ELEKTRONICZNĄ

euro-ombudsman@europarl.eu.int

STRONA INTERNETOWA

<http://www.euro-ombudsman.eu.int>

Uzrząd Publikacji

Publications.eu.int

ISBN 92-95022-17-3

9 789295 022171

www.euro-ombudsman.eu.int